

Biskop Atle Sommerfeldt:
Preken Diakonitreffet 2019
Moss Arena/Moss kirke

9.november 2019

Luk 10,25-37

Vi lever i en tid der naboskapet vårt er mer mangfoldig. Det utløser frykt og usikkerhet hos mange. Det mangfoldige naboskapet er både tett på og langt unna. Mangfoldet eksponerer at vi er forskjellige, vi ser forskjellig ut, vi har ulik kultur og religion, vi snakker forskjellige språk. Men vi opplever også hvor like vi mennesker er. Vi er opptatt av våre familiers ve og vel og erfarer både frustrasjoner og gleder i nære relasjoner. Vi feirer og vi gråter, og vi kjemper de samme kamper mot klimaendringer og for fred og sikkerhet. Jo Tenfjord har fortsatt rett: «Mye er forskjellig, men det er utenpå.»

Mangfoldet og likhetene gjør noen fryktsomme, og man blir derfor særlig opptatt av egen identitet og de beste verdiene i egen tradisjon. Deler av debatten om norske verdier har et slikt preg. Det er viktig og fint å styrke egen identitet og gode verdier i tradisjonen vår. Men overslaget kommer når vi krøker oss inne i vår eget og hovmodig bedømmer de andre som tilbakestående og umulig å etablere relasjoner til. Å finne fram til eget særpreg er bra hvis særpregene bringer oss sammen med andre og deres særpreg, da kan ulike særpreg bli et beriket mangfold. Det mangfoldige naboskapet blir da en ressurs for å håndtere utfordringer vi må være mange for å løse.

Den norske billedkunstneren Ole Lislrud, som nå bor her i Moss, har levd et helt liv med tre høyst ulike kulturelle identiteter. Oppvokst på landsbygda i Kwazulu Natal som sønn av den senere biskop i Borg, Gunnar Lislrud, ble han en hvit zulu. Han gikk flere skoleår på engelske skoler og foreldrene var norske. Selv kom han til Norge som 17-åring da faren ble sokneprest i Holmen i Asker. Å finne sammenhengen og uttrykke denne mangfoldige kulturen uten å fornekte noen av dem, har vært et livsprosjekt for ham.

I de senere årene har han arbeidet mye kunstnerisk med dette, med særpreg og sammenheng, med identitet og fellesskap. Med stor kreativitet har han utviklet en enkel og svært virkningsfull måte å uttrykke dette på i grafiske blad og malerier. De tre ulike språkenes lyder og struktur kan uttrykkes i et alfabet der lydene brykkes ned til bokstaver. Alfabetet er felles og gir rom for særpreg. Norsk har æ, ø, å. Zulu har q og litt mer som uttrykker klikklydene i språket, engelsk har sine særpregede uttale av enkelte bokstaver. Særpregene er tydelige, sammenhengen likeså.

Liknelsen om den barmhjertige samaritan gir oss en grunnfortelling om hvordan særpreg og identitet ikke må lede til innkrøket i oss selv og hovmod overfor andre. Jesus velger å la den andre i nabolaget være modellen for oppfyllelsen av loven som først ble gitt til levittene og prestens folk. Samaritanens særpregede identitet som samaritan bekreftes i liknelsen, samtidig som han knyttes til den fellesmenneskelige lov om nestekjærlighet som han følger

i handling, forankret i Guds skapelse av alle mennesker og oppdrag til alle mennesker om forvaltning av skaperverket til beste for alle.

Dette betyr at de andre i det mangfoldige naboskapet ikke er en trussel vi må markere avstand til, men et menneske vi kan være sammen med i byggingen av gode naboskap og en mer rettferdig og fredelig verden. Slik æ, ø og å er kraftløse og ufullstendige som grunnlag for språket, og er avhengig av hele alfabetet med de unike lydene for å bli meningsbærende, er vi avhengig av andre for å kunne oppnå det vår visjon uttrykker. Det er en stor nåde i dette at vi ikke er alene når klimakrisen, forskjellskrisen og våre egne kriser inntreffer.

Diakonien er forankret i møte med Den treenige Gud i dåpen og i den korsfestede og oppstandne Jesu Kristi legeme og blod i nattverden. Den leves utenfor kirkerommet i møte med menneskers og naturs lidelse og nød og utfolder seg i handlinger som ledsager, reiser opp og myndiggjør mennesker til å leve gode liv i kamp mot lidelse, urett og ufred. Liknelsen om den barmhjertige samaritan viser oss at vi aldri må redusere diakonien til vennetjenester for dem som er lik oss.

Diakonal handling må alltid søke alliansepartnere der alle slags mennesker inviteres til å leve et liv i nestekjærlighetens solidaritet. For dette oppdraget er gitt til hele alfabetet, ikke bare vår egen bokstav.

Måtte Gud gi oss visdom og styrke til å se vår neste, finne ut hvem vi kan samarbeide med, og så utføre nestekjærlighetens handlinger.